

Turvallisuustiedote - ilmailu
11.11.2015

Ultrakevyiden lentokoneiden huoltotoiminta

Asianmukaisesti huollettu ilma-alus ja oikein tehdyt muutostyöt ovat tärkeä perusta turvalliselle ilmailulle. Tällä tiedotteella Trafi haluaa kiinnittää ultrakevyiden lentokoneiden lentäjien ja omistajien huomiota viimeaikoina esille tulleeseen ongelmaan sekä muistuttaa ja ohjeistaa oikeasta toimintatavasta huoltojen suorittamisessa.

Trafille on viimeaikoina raportoitu useita ultrakevyissä lentokoneissa havaittuja huoltovirheitä:

- huollossa väärin kasattuja osakokonaisuuksia
- itse tehtyjä muutostöitä, joista on aiheutunut toimintahäiriöitä ja
- luvattomasti tehtyjä suuria muutostöitä, jotka ovat olleet vaaraksi lentoturvallisuudelle.

Koneiden huoltokirjanpidosta ei useinkaan löydy mitään merkintää näistä toimenpiteistä.

Huollot ja korjaukset

Ultrakevyiden lentokoneiden lentokelpoisuudesta ja huollosta määrätään ilmailumääräyksessä AIR M5-10. Sen mukaan UL-lentokoneiden huollossa on noudatettava AIR M1-5 mukaisia yleisiä huoltotoimintamääräyksiä niiltä osin, kuin AIR M5-10:ssa ei muuta määrätä.

Lisäksi omistajahuoltajan oikeudesta tehdä huoltoja määrätään ilmailumääräyksessä PEL M3-4. Sen mukaan omistajahuoltajan on oltava hyvin perehtynyt ilma-aluksen tyyppi hyväksynnän haltijan tai valmistajan ohjeisiin ja huoltoja koskeviin ilmailumääräyksiin. Raportoitujen tapausten valossa näin ei ole aina ollut.

Omistajahuoltajan oikeudet rajoittuvat määräaikaishuoltoihin ja pieniin vika- ja vauriokorjauksiin, joihin ilma-aluksen tai siihen kiinnitetyn varusteen tyyppi hyväksynnän haltija tai valmistaja on antanut ohjeet tai joihin on yleisesti hyväksytyt tai Trafin hyväksymät huolto-ohjeet.

Omistajahuoltaja ei siis saa suunnitella korjauksia itse.



Pehmeästä vesijohtoputkesta valmistettu ohjainjärjestelmän kulmavipu on hengenvaarallinen.

Suuret muutostyöt

UL-lentokoneeseen tehtävälle muutostyölle on haettava viranomaisen hyväksyntä sekä lupa muutostyöhön, jos muutos saattaa vaikuttaa olennaisesti ilma-aluksen ominaisuuksiin, erityisesti

- lujuuteen
- suoritusarvoihin
- massaan
- massakeskiöasemaan
- lento-ominaisuuksiin tai muihin lentokelpoisuuteen vaikuttaviin ominaisuuksiin tai
- meluun.

Tällöin kyseessä on ns. suuri muutostyö.

Suureksi muutostyöksi katsotaan koneen kantaan rakenteisiin tai niiden kuormittumiseen vaikuttavat muutostyöt, kuten

- suurimman sallitun lentoonlähtömassan korotus
- ohjainjärjestelmiin tehtävät muutostyöt (kuten esimerkiksi trimmin muutostyö) ja
- lento-ohjekirjan tietoihin vaikuttavat muutostyöt, kuten esimerkiksi potkurin vaihto toisen tyyppiseen.

Viranomaishyväksynnän tarkoituksena on varmistaa, että muutostyön suunnittelu täyttää lentokelpoisuusvaatimukset.

Huoltokirjanpito

Jokaisesta huoltotoimenpiteestä on annettava huoltotodiste ilma-aluksen tekniseen kirjanpitoon. Huoltotodisteesta on ilmentävä

- tehty huoltotoimenpide
- käytetyt huolto-ohjeet
- paikka
- päivämäärä
- lupakirjan numero
- allekirjoitus ja nimenselvennys.

Ilma-alus ei ole lentokelpoinen, jos sille on tehty huoltotoimenpide, josta ei ole annettu huoltotodistetta.

Ilmailumääräyksen AIR M5-10 kohta 7.8 mukaan kaikki huoltotyöt, muutostyöt mukaan lukien, on merkittävä UL-lentokoneen matkapäiväkirjaan. On hyvä pitää lisäksi erillistä teknillistä päiväkirjaa, koska matkapäiväkirjassa huoltomerkinnoille

käytettävissä oleva tila on varsin rajallinen. Etenkin koulutuskäytössä koneelle kertyy runsaasti matkapäiväkirjoja, jolloin tietojen löytäminen jälkeenpäin koneelle tehdyistä huolloista on huomattavasti helpompaa erillisestä teknillisestä päiväkirjasta, kuin lukuisten matkapäiväkirjojen uumenista.

Kansallisen Liite II –ilma-aluksen huoltotodisteenä voi käyttää Trafin julkaisemaa kansallista huoltotodistelomaketta LU3308a (<http://lomake.fi/forms/pdf/TRAFI/LU3308a/fi>)

Turvallista ja elämyksellistä lentokauden jatkoa 2015!

Lisätietoja

Hannu Martikainen, hannu.martikainen@trafi.fi,
p. 029 534 6081

Jari Lyytinen, jari.lyytinen@trafi.fi,
p. 029 534 6234